

Oljeavskiljare

Verksamheter där mineralolja riskerar att släppas ut till dag- eller spillvattennätet ska ha en oljeavskiljare eller annan rening. Om oljan når reningsverket fungerar inte reningen som den ska. Dessutom förorenar olja som kommer ut i dagvattnet sjöar och vattendrag.

Varför krävs det oljeavskiljare?

Oljeavskiljare eller annan rening krävs då det finns risk för utsläpp av mineralolja till dag- eller spillvattennätet. Solnas spillvatten går till avloppsreningsverket i Käppala på Lidingö. Det är viktigt att minska mängden olja som kommer till reningsverket eftersom olja försämrar reningsprocessen och kan skada den biologiska reningen. Oljeföroreningar som kommer ut via dagvattennätet ger en direkt förorening av miljön, exempelvis sjöar, vattendrag och grundvatten. Installation av oljeavskiljare minskar den negativa påverkan på miljön.

Det är fastighetsägarens eller verksamhetens skyldighet att se till att inga skadliga ämnen släpps ut på avloppsledningsnätet. Ansvaret kan även komma att gälla saneringskostnader som kan uppkomma till följd av exempelvis ett oljeutsläpp.

Det finns olika utformning på oljeavskiljare beroende på vilken typ av verksamhet som ska kopplas till den.

Så fungerar en oljeavskiljare

Grundprincipen för en oljeavskiljare är att olja, som är lättare än vatten, flyter upp till ytan och tyngre partiklar såsom sand sjunker till botten. Är uppehållstiden i en oljeavskiljare inte tillräckligt lång hinner inte oljan flyta upp utan följer istället med utgående vatten. Föroreningarna sprids då till miljön.

Krav på oljeavskiljarens utformning

Alla oljeavskiljare som installeras efter år 2003 ska uppfylla kraven i Europastandard och Svensk Standard SS-EN 858. En avskiljare ska bestå av slamfälla, avskiljare (klass I eller klass II), provtagningsmöjligheter samt optiskt

och akustiskt larm. Det är viktigt att avskiljaren dimensioneras för rätt belastning. För att ta höjd för en framtida förändrad belastning av oljeavskiljaren kan det vara bra att överdimensionera sin oljeavskiljare. Hur avskiljaren ska dimensioneras framgår av avsnitt 4.3 i SS-EN 858–2. För att uppfylla klass I-kraven får avskiljaren vid test endast släppa ut restolje-produkter med mindre än 5 mg/liter flöde. Klass II-avskiljare som vanligtvis är en traditionell oljeavskiljare får som mest släppa ut 100 mg/liter.

Anmälan vid installation

Om oljeavskiljaren ska kopplas till dagvattenätet kan det krävas en anmälan om anläggande av reningsanläggning till miljöskyddsenheten på samhällsbyggnadsförvaltningen. Kontakta i så fall miljöskyddsenheten via Kontaktcenter (08-746 10 00). I övriga fall ser vi gärna att ni skickar in information om oljeavskiljaren som ska installeras till miljöskyddsenheten. Bland annat önskas information om vad som ska kopplas till avskiljaren, datablad för avskiljaren, vem som kommer att ansvara för avskiljaren samt om vattnet ska ledas till dag- eller spillvattennätet.

Känsligheten för olika föroreningar kan variera mellan olika växt- och djurarter. Fettlösliga föroreningar, som exempelvis PAH och PCB, lagras i vävnaden hos vattenlevande djur. Dessa gifter är extra skadliga för rovdjur eftersom de får i sig stora mängder då de äter andra djur.

Exempel på verksamheter som behöver ha en oljeavskiljare är fordonstvättar, verkstäder, garage och större parkeringsplatser, bensinstationer samt andra verksamheter som hanterar oljeprodukter

Tillsyn och skötsel

Oljeavskiljaren måste skötas för att den ska fungera som avsett. I standarden finns ett antal olika krav på kontroll, skötsel och användning. Alla kontroller samt underhåll ska dokumenteras och dokumentationen ska finnas tillgänglig och ska på begäran kunna visas för tillsynsmyndigheten.

Månadskontroll

Inledningsvis är det lämpligt att minst en gång i månaden kontrollera oljeskiktets tjocklek, slammängd och larmets funktion. Efter att man fått en uppfattning om mängden slam och olja som samlas kan kontrollen glesas ut.

6-månaderkontroll

I standarden finns krav på 6-månaderskontroll av utbildad person. Kontrollen ska omfatta följande och ska alltid dokumenteras:

- Mätning av slamlagrets tjocklek och oljenivå.
- Larm, den automatiska avstängningen och vattennivåskillnader framför och bakom den sammansatta enheten.
- Rengöring av provtagningsbrunn

5-årskontroll

Vart femte år ska oljeavskiljarsystemet kontrolleras av en av Swedac ackrediterad person eller person med motsvarande kunskap och utbildning. Besiktningen omfattar kontroll av:

- Systemets täthet, täthet på rörledningar, slam- och oljeavskiljare
- Hållfasthetsmässigt skick, har materialet ålderssvagheter?
- Inre beläggningar, finns avlagringar på ingående delar?
- Skick på inbyggda delar, sitter rör och andra delar fast?
- Skick på elektriska enheter och installationer
- Kontroll av inställning för automatisk avstängningsenhet

Tömning av oljeavskiljare

Avskiljaren ska tömmas när slamnivån är 50% eller när oljenivån är 80% av avskiljarens lagringskapacitet. Det förekommer att tillverkare föreskriver tätare tömningsintervaller och det är då lämpligt att följa dessa. Efter tömning är det mycket viktigt att avskiljaren återfylls med vatten. Även Käppala reningsverk kan ha synpunkter på tömningsfrekvensen.

Innehållet i en oljeavskiljare klassas som farligt avfall och ska omhändertas av en transportör med tillstånd av länsstyrelsen. Transportören ska lämna det farliga avfallet till godkänd anläggning.

Provtagning

För att veta om avskiljningen av olja fungerar som den ska kan det bli aktuellt med provtagning av utgående vatten. Vissa avfettnings- och tvättmedel gör att det bildas oljeemulsioner, som inte kan avskiljas, därför ska självseparerande eller självspaltande avfettningsmedel användas.

Observera att oljeavskiljare inte är en fullständig reningsanläggning utan bara till viss del skiljer oljefraktioner från avloppsvattnet.

Riktlinjer

Avloppsreningsverket i Käppala har som krav att det högst får förekomma 50 mg mineralolja/liter i utgående spillvatten mätt som oljeindex. Dessa krav gäller även i Solna som riktvärde. Värdena avser medelvärden, uppmätta i utgående processavloppsvatten direkt efter oljeavskiljare eller reningsanläggningen där sådan finns.

För utsläpp till dagvatten får det förekomma max 5 mg mineralolja/liter. Detta innebär att oljeavskiljare som kopplas till dagvattennätet alltid måste vara en klass I-avskiljare.

Risk för markföroreningar vid gamla oljeavskiljare

Det har visat sig att många äldre oljeavskiljare i Sverige ofta läcker. Vanliga orsaker till läckagen är marksättningar eller att packningar runt betongringar vittrat sönder. Detta innebär att en del vatten inte passerar genom oljeavskiljaren utan letar sig ut i marken. Eventuellt läckage är svårupptäckt vilket innebär att marken runt en oljeavskiljare kan vara förorenad och behöva saneras. Om man vid byte av en oljeavskiljare konstaterar markföroreningar har man skyldighet att anmäla detta till tillsynsmyndigheten innan den nya avskiljaren installeras.